

Şeytan Ambalajı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Merak eder dururum, herkes de merak ediyor zannederim; başkasına zarar vermenin yani intikam almanın, çalıp çırpmanın, vurup kırmanın hadi bir lezzeti var diyelim ama insan kendine zarar vermekten nasıl zevk alabilir? Mesela ciğerlerinin çürüyeceğini, böbreğini öldüreceğini, tırnaklarını dökeceğini, doktorunun uyarılarını bile bile bir şeyin tiryakiliğinden niye vazgeçmez insan? Çocuk dün yediği dayaktan sonra bugün aynı yanlışı neden yapar? Bu sene hapisneden çıkan biri yine hırsızlık yapıp neden hapse tekrar girer?

Mesela alkol aldığı bir günde pespaye hâller sergileyen ve etrafına rezil olan biri ertesi gün gidip yine nasıl alkol alabiliyor? Deli deseniz deli değil, hâli vakti yerinde kimseler de böyle yapıyorlar. Zaten böyle bir işe akli yerindeyken karar vermesi kişinin bunu bile isteye yaptığını gösterir. Etrafında binlerce boşanmış, dul kaldığı için bir daha evlenemeyen ve çamaşırlarını düzenli yıkayamadığından üstü başı kirli dolaşan insanları gördüğü hâlde üç kuruş etmeyecek bir iş sebebiyle eli boşanma dilekçesine nasıl gidebilir insanın?

Bu ve benzeri soruların cevabını Allah'tan başka tam olarak verebilecek hiç kimse yoktur. Ne sosyolog ne pedagog olmak bunların cevabını verebilmeye yetmez, gerekçeleri sıralayabilirler ama cevapları yoktur. Tek bir kaynaktır ki bunların cevaplarını verebilir, o da Kur'an'dır.

Kitab-ı kerimimiz hem eski ümmetlerden söz ederken hem bizim şimdi yaşadığımız zamanı anlattığı ifadelerinde, 'kötülükleri şeytanın ambalajlayıp insana vermesinden' bahsetmektedir. Şeytan tıpkı çocuk kandırır ya da bir kediyi aldatır gibi sözelimi sarhoşluğun oluşturacağı sefaletten beyefendilikten/hanımefendilikten daha iyi olacağına inandırarak süreci başlatıyor. Bir insan beş dakika sürecek bir zevk için ömür boyu hapisnede kalır mı? Bilerek işlenen bir cinayetin zevki olsa olsa on dakika devam edebilir. Sonrası kelepçe, mahkeme, hapisnede çürüme...

Hayatını veriyorsun, beş dakikalık bir mutluluk yaşamak için. Uyuşturucu kullananınki bu değil midir? Elli seneden beri sigara, ölüm sebebi istatistiklerinde ilk sıralardan düşmüyor. Buna rağmen insan tütünü içine derin derin çekebiliyor, keyif alabiliyor ve bunu da sürekli yapabiliyor. Çünkü tütün bu işi kendi başına yapmıyor, şeytanın onu ambalajlaması ve reklamıyla aldanıyor insanoğlu.

Bir erkek veya kadın, avretinin görülmesinden nasıl zevk alabilir? Sadece şeytanın çıplaklığı ve teşhiri daha popüler ve işe yarar göstermesinin karşılığıyla olabilir bu. Bunun elbette bizim onu elinde korkunç silahlarla gelecek bir düşman şeklinde beklememizle de alakası vardır, hakkında ürkünç imajlar beslediğimiz şeytan, hâlbuki bizi enayice bekleme modunda tutar ve pozisyonumuzun basitliğinin zevkini yaşar.

Rabbimizin Kur'an-ı Kerim'de, şeytanın bizim apaçık düşmanımız olduğunu defaaten haber vermesini ve şeytanın başka hiçbir düşmanla kıyaslanamayacak denli yakınımızda, her an tetikte olmamızı gerektirecek kadar pusuda olduğunu bildirmesini müminler olarak okur ve biliriz. Allah Teâlâ rızasını şeytana rağmen kazanmamızı emir buyurmuş ve bunun istisnası olan birini yaratmamıştır. Babamızın katili ve cennetten kovulma sebebimiz olan İblis ile mücadele etmeden hiç kimseye cennet verilmeyecektir.

Şeytan aslında bizi basit iplerle bağlar. Bu bağlamanın insanı esir alabilme nedeni kendi isteğiyle boynunu uzatmasındandır. Kur'an, şeytanın gücünün zayıf olduğunu haber vermektedir zaten ama gücü, ona itaat edenler üzerinde kendini belli edecek bir seviyeye ulaşabilir. Baştan bir ufak taviz istemesine ilgi gösterildi mi sonrasında bütün akıl ve idraki onun kontrolüne kaptırmak insan için

elinde olmaksızın kolaylaşır. Rabbimiz bunun için şeytanın güçsüzlüğünü bize hatırlatarak uyanık olmamızı emretmiş ve 'haram' denen çizgilerle karşılaştığında durulmasını istemiştir. Yoksa kulun yapması gereken, şeytanı bir köşede kısıtlayıp imha etmek değildir. Yapılacak olan, haram çizgisini görünce durmak ve ilerlemekten ibarettir. Şeytan bu tavrı gördüğünde mümini rahat bırakır.

Allah Teâlâ insanı, imtihanları nasıl geçeceğini görmek için dünya vadisine sürmüştür. Şeytan bu konuda profesyoneldir ve kime ne diyeceğini, nasıl yaklaşacağını bilir. Kimse hayatın ve imanın fırsatlarını paldır küldür tepmez, şeytanın sunduğu ambalaj tekliflerini incelerken kanıverir. Yirmi kuruşluk cips için kırk kuruşluk ambalaj yapan firmaların satış mantığında olduğu gibi insanın günahlara düşmesinin zihniyet arka planı da buna benzerdir.

İblis'in babamız Âdem aleyhisselamı tuzağa ilk düşürmesi bunun en net örneğidir ve insan karakterini o zamandan günümüze, günümüzden de dünyanın sonuna kadar tipik biçimde yansıtır. Allah'ın Âdem aleyhisselama içinde yaşaması için verdiği cennette şeytanın onu 'daha güzel' bir teklifi kullanarak kandırması dikkate değerdir. Hz. Âdem'e 'cazip' teklifini sunmuş, cennette sonsuza kadar kalmasını zihnine sokmuş ama bu sırada Âdem aleyhisselam mantıken itiraz edilmesi gereken "zaten buradayım, sonsuzu mu var bu işin" sorgulamasını yapmaksızın teklife kanmış, merakına yenilmiştir. Sonuç olarak da yasak bir işi yaptığından -ki koskoca cennette tek yasak ondan ibaretti- cezalandırılarak dünyaya gönderilmiştir.

Şimdi bu hakikat örneği önümüzde duruyorken, yüz binlerce kızla evlenme ihtimali mümkünken bir insanın inatla tek bir kızın peşinden adeta ölümüne koşmasını ve 'ya sen ya ölüm' edebiyatına kapılmasını nasıl izah edebilirsiniz? Ambalaj ile mecazlaştırdığımız hâlden daha farklı bir açıklaması olabilir mi bunun? Burada ambalajcı şeytanın bariz bir tuzağından başka hiçbir izah yoktur. Anne-babasının "istediğin kızın kapısına gidelim, isteyelim" demesinin ardından iki tarafın ailelerince de mümkün görülmeyen tek bir ihtimalde ısrar etmenin manası budur. Böyle bir çıkmazın adı aşk değil ambalajdır. Bir faniye ömrünü feda edebilecek kadar olanıkinin adı aşksa da ne aşkıdır, anlayamıyorum. Uğruna ana-baba feda edilebilecek, hapse girilebilecek, kaçamak yaşanabilecek bir hayat nasıl olabilir? Bu olsa olsa ambalajın adına aşk denerek gelinebilecek bir seviyedir.

Aynı ambalajın farklı bir türü de şeytanın alkol şişesini eline tutuşturduğu insana "seni anlamadı kimse bu şişeden başka" deyip edebiyat kılıfına sokarak günaha ikna etmesidir. Sigarada da küfürlü konuşanda da aynı bahane geçerlidir, sorun yine şeytanın ambalajlı sunumudur.

Gençlerin deizme kapılmaları konusu da problemin adının ne olduğu önemli olmaksızın, ambalajı tanımamız açısından görülmelidir. Konunun temelinde kişinin ana hattan çıkması, trenin raylardan ayrılması vardır ki artık sağa doğru mu yoksa sola mı ayrıldığı önemli değildir. Allah'tan koptuktan sonra şeytanın insanı nerede ve nasıl yuvarladığı önemli olmaz. İblis'in ambalaj üretemeyeceği durum, 'Allah der, kul susar' formülünün uygulanmasındadır. Bir insan cips yemeyeceğini söyledikten sonra onu ambalajla kandıramazsınız; içini kabul etmiyor ki ambalajına para versin.

Hayatı cennet için var olduğumuz kısa bir imtihan dönemi olarak değil de dünyayı cennetleştirmek için yaşanan bir fırsat diye görmeye bir kere inanıldığında başa gelecek ambalaj belaları da davet edilmiş olur. Evlilikten sadece cinselliğini ve biraz da gelecek hediyeleri anlayan bir insan elbette bu son derece geçici hedefler uğruna tavizler de verecektir.

İblis büyük bir ambalaj sektörünü işletmektedir ve bununla mücadele yalnızca Allah'a teslim olmakla mümkündür. Zemini düzgün kuramadıktan; Allah'ın kulu olduğunu bilip Peygamber aleyhisselama teslimiyetinin farkında ve İslamiyet'in bugünlere gelmesinin vesilesi Ebu Hanife'nin yolundan gittiğinin şuurunda olmadıktan sonra tabii ki birilerinin tutup saçma iddialarını dillendirmesine zihni kaptırmak kolaydır. Biri çıkıp "Kur'an'da Nisa (kadın) suresi dördüncü sırada yer alıyor, ilk sırada olmaması kadın haklarına aykırıdır, demek ki Kur'an'ın dizilişinde uygunsuzluk var" dese ve Kur'an'ı

kendince bir standarda tâbi tutma amacını dillendirse yukarıda sözünü ettiğimiz iman zeminini düzgün kuramamış biri böyle lafları dahi bir şey söyleniyormuş gibi dinler.

Bunun olabilme ihtimali ya da örneğini vermemiz kimseye de komik gelmemelidir çünkü her gün duyduklarımız ve uluorta dillendirilenler daha saçmadır ama insanlar tarafından cazip görülebilmektedirler. Yoksa birileri Müslüman olduklarını söylemelerine rağmen Kur'an'da, hadis-i şeriflerde ve ümmetimizin yüz yıllardır icma ettiği meselelerde adeta yanlış bulma yarışına nasıl soyunabiliyorlar? Bir şeye Allah mesela beş buyurmuşsa onun dört olduğunu bir insan kalkıp nasıl söyleyebilir? Allah'ın karşısında söz söyleme cesaretini nereden bulabilir?

Ambalaj sayesinde. Ambalaj insanın aklını 'Allah'tan daha iyi anlayan' bir konuma getirdiğinde o tuzağa düşülmüştü bile.

Ambalajları sayesinde şeytan, en vahşi görüntüleri bile cazip hâle getirebilir. Bir gencin köprüden atlayıp intihar etme sahnesi yayınlandığı zaman ardından başka gençlerin de aynı işi yaptıkları görülebiliyor. Çünkü şeytan bu olayı "helal olsun ha... aşkı uğruna kendini feda etti" diye lanse edebiliyor. "Aptallığı uğruna yaptı" dedirtecek yerde takdir ettirecek, alkışlayacak bir mantığa mahkûm ediyor. Bu da birçok gencin canına mal olabilecek bir süreci başlatıyor.

Şeytanın insan üzerindeki taktikleri ve ambalajlarını bilmek, önlemler olarak bahanelere teslim olmamak gerekiyor. Teknoloji geliştikçe iyiden iyiye şeytanın maskarası olma kimliğini de derinleştiren ve çeşitli hâle getiren insan, daha fazla körü körüne teslim olan bir mantık üzerinde ilerlemektedir.

Bütün insanlık ve dünya ekonomisi, faizin devletlerin çökmesine ve şirketlerin iflasına sebep olan bir ur olduğunu biliyor. Bunun için güçlü devletler faiz limitini %3-4 üzerine çıkararak iktidarı alaşağı ederler. Böyle olduğu meydanda duran bir hakikate rağmen bir kuruş fazla faiz alabilmek için insanın çırpınmasını neyle izah edebilirsiniz? Ama elbette baştan "komşular ne der" mantığına kafayı vermek sonra evi değiştirmek için faize bulaşmaktan en gereksiz ihtiyaç için de banka kapısı çalmaya kadar bu yolu açar.

Sabah namazının önemini tam manasıyla bilen ve namazsız hayatın olamayacağına iman ederek Müslüman olmuş bir müminin gece 1'e kadar uyumadan oturmasını da yalnızca bu şeytan ambalajıyla açıklayabiliriz. Sabah namazını kılmayı istiyor ama 1'e kadar da oturuyorsa bir insan, burada ambalaja kanmanın en net örneklerinden biri var demektir. Çünkü o saatte yatıp sonra da namaza kalkmanın çok zor olacağını bilir ama "bir çay daha... arkadaşlar bırakmadı... muhabbet iyiydi" vs. bahanelerle kendini kandırır.

Basiretini kullanamayan insanın karşısında şeytanın güçlü olmasına gerek yoktur. Mümin akıllı olur, henüz eski taksitlerini bitiremediği hesaplar ortadayken şu veya bu sebeple yeni taksitleri imzalamak şuursuzluğunu göstermez. İsrafın bedelini herkes bildiği hâlde bari üçüncü, dördüncü kez aynı israfları tekrarlıyor olması, insanın kandırılmışlığının niteliği ve ambalaja aldanmasının net izahı, bir kere ekmekten arabaya kadar nimetleri nasıl kullanacağı konusunda öz benliğinin ve ekonomik imkânlarının dışında başka bir noktadan bakarak karar vermeyi benimsemesidir. Şeytan böyle birini kolaylıkla elinde oynatır.

Ama kıyamet günü hiç kimse şeytana düşmanlık etme ve suçları yükleme hakkına sahip olamayacaktır. Kur'an-ı Kerim'in beyanından öğreniyoruz ki o gün şeytan, dünyadayken kandırdığı ve ahirette cehenneme girmelerine sebep olduğu insanlara, "Beni kınayıp durmayın, Allah size akıl, bana da sizi kandırma hakkı vermişti. Ben sizi kandırdım, siz kandınız. Kanmasaydınız. Beni kınamayın, kendinizi kınayın" diyecektir.

Evlenirken dikkat etme, düğünde etme, arkadaşlarla oturup kalkarken etme, gençlerle haremlik dikkati olmadan yemekler ye, eşin gözü korumak veya haramlara hassas olmak diye bir şey bilmesin ama eşin seni aldattı mı diye çatla dur. Haramlara çanak tutulurken neredeydin peki? Evlenirken aradığın kriter Allah korkusu taşıyan bir kalp sahibi olmak değildi; yakışıklı olanı aramıştın sadece, o hikâyenin sonu da buraya çıktı şimdi, neyine şaşırıydın?

İnsan yanlış raya baştan girince yolun sonunun çıktığı yere şaşırması makul olmaz. Allah'tan başkasının ne diyeceğinin boş olduğunu düşünmediğimizden bedel ödememiz de an meselesi hâline geliyor.

Mesela bir yalan konuşulduğunda onu sadece kendi pozisyonunda değerlendiriyoruz. Hâlbuki bir yalanı düzeltmek o yalanla ve sahibiyle ilgili her meselenin hallolduğunu göstermez; o yalan ciğerlerdeki bir arızaya işaret etmektedir. İblis için bunun anlamı şudur: Bu yalan söylemeye uygun bir tip olduğuna göre ben buna yarın bir gün Allah'ı da inkâr ettirebilirim. Yalanı ölümün ilk göstergesi olarak gören şeytan, bir yalan söyleyebileni yakaladığında asla kaçırmaz ve ondan başka sonuçlar da almayı umar. Öyle ya, en büyük haramlardan birini espri için bile olsa söyleyebilenden daha günaha yatkın kim olabilir.

Nitekim Peygamber aleyhisselam Efendimiz, "Dikkat edin, bir yalan diğerine, bir başkası diğerine götürür. Sonunda facir (günahkâr) insan olursunuz ve nihayetinde cehenneme girersiniz" buyurmaktadır. Bu nedenle çocuğumuzun ağzından bir kere çıkıveren yalan, elektrik akımına tutmuş olması kadar hassas karşılayacağımız bir konu olmalıdır bizim için.

Şeytanı acelecilik ettiğimiz her yerde arayabiliriz, bitirilmesi makul bir süreyi kapsamaması gereken işleri olacağından hızlı halletmeye çalıştığımız zaman şeytan orada ambalajlarıyla hazır. Hız sınırlaması bulunan bir yolda "acelemiz var" bahanesi gayet 'yerinde' bir ambalaj olur. Veya üç senede tamamlanması eğitimcilerin tavsiyesi olarak gözümüzün önünde duran bir çocuk eğitimi sürecini bir yıla sıkıştırmak kolayca düşülmüş bir şeytan tuzağıdır.

Zevklerin sınırsızlaştırılmaya çalışıldığı her yer de şeytanın kuluçkasıdır. İnsanın ailesi koyun beslemeye benzetilebilecek bir çalışmadan farklıdır, karşısında insan bulunduğu bilincini kaybeden biri için akşam saman verip sabah sütünü sağdığı bir bakışa dönüşen aile hayatı şeytanın acelecilik ve zevkleri sınırsızlaştırma tuzaklarına düşmekle yan yana ilerler. Nuh aleyhisselamın sabrını örnek alan zihniyetin eseri o ailede görülemez. Bu sabır görülmediğinde de istediği gibi olmayan işler yüzünden eşine bağırarak, huzursuzluğu mazur gören bir bakış üreme fırsatı bulur. Böyle bir aileye kimsenin 'büyü' yaptığını iddia etmeye gerek kalmaz; o ilenin büyüü acelecilik, tamah, hırstır.

Öfke baldan tatlıdır, evet, öfkeyle kalkan zararlar oturur aynı zamanda. Sinirlenmenin birçok çözümü olabilir, ortam değiştirme ve istişareyle hareket etme gibi yollara başvurularak rahatlama sağlanabilirken öfkenin tuzağına hemen ve sürekli düşmenin bahanesi olmaz.

Dünyada bizden önce yaşayan ümmetleri Rabbimiz peygamberleri aracılığıyla aydınlattığı hâlde onlar şeytanın ambalajlarına kandıkları ve gördükleri dekorlara aldandıkları için helak olmuşlardır. Nahl suresinin 63. ayet-i kerimesi, karşılarında mucizelerini sergileyen peygamberlerin bile iman etmeleri için yeterli gelmediği kimselere "şeytanın her şeyi dekorlu gösterdiği" gerçeğinden bahsetmektedir. Lut aleyhisselamın kavmi insan karakterinin asla kabul etmeyeceği kadar çirkin bir iş yaptıkları hâlde şeytan onlara yaptıklarını hak, hukuk, eğlence vb. kılıflar altına sokarak meşru gösterebiliyordu.

Bu mantık hâlâ vardır, şeytan hâlâ var olduğu için. Bütün dünyada söz konusu çirkinliğin yasal koruma altına alınması için bir yığın uğraşın verilme nedeni, İblis'in bir zamanlar yaygın hâle getirdiği pisliliği tekrar meydana çıkarıp yeniden yaygınlaştırmasından ötürüdür. İnsanlığı bir kere daha yerin dibine sokacak denli kötü bir şey şeytan tarafından insanlığın önüne atılmış durumdadır.

Mesele şundan ibarettir: Allah Teâlâ insan yarattı, din gönderdi, cenneti hedef gösterdi ve İblis'i de karşı cepheye oturttu. Cennete girebilmek için dünyada İblis barajını geçebilmeyi şart koştu ve yetkilendirerek donattığı İblis'e kıyamet gününe dek çalışabilme, ayartabildiklerini kontrol altına alabilme salahiyyeti verdi.

İblis, Allah'ın gösterdiği cennet hedefine karşı ambalajlar, kılıflar, bahaneler hazırlayıp insanın zihnine bunları her hareketinde sokmaya uğraşmaktadır: "Cennet çok uzakta... zaten senin baban iyi adamdı, mutlaka sen de cennete gidersin", "içki içiyorsun ama çocukları gördüğün zaman şeker almadan da bırakmıyorsun, senden âlâsı mı var, keşke herkes içki içse de senin kadar merhametli olsa" ve türlü türlü süslerle, nerede hangi ambalajın iyi duracağını bilerek insanın zihnine girmektedir.

Hadi biz önceki ümmetleri görmedik, bilmedik diyelim... Kendi içimizde, bugün yaşanmakta olanları da mı göremeyeceğiz? Çöken aile müessesesini görmeyecek miyiz? Eğer ders çıkarma kabiliyetimizi kaybetmiş, şahit olduklarımızdan ders çıkaracak zihniyetimizi yitirmişsek bunun varacağı yerdeki sonuca da razıyız demektir.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.